Jaargang 115. Vrijdag, 19 September 1856. No. 113.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de Stads Veenen en *Ter Apel*, ten overstaan van Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, op ZATURDAG den 20sten September e.k., des morgens te tien uur, ten Huize van den Logementhouder J. DE BOER, te *Oude Pekela*, publiek, in zes perceelen, aan de meestbiedenden te verkoopen:

de Stads vierde Turf

welke dit jaar in de *Pekela* is gegraven.

De Voorwaarden van Verkoop zullen minstens vier dagen bevorens ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

GRONINGEN, 1 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KLAPBRUG

te *Annerveensche-Compagnie.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat de **PASSAGE** over de KLAPBRUG te *Annerveensche-Compagnie*, nabij *Nieuw Bareveld*, gedurende **acht dagen**, te rekenen van den 22sten dezer, zal zijn **GESTREMD**.

GRONINGEN, 18 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Vrijdag den 19den September 1856, 's avonds te 6½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Zooals reeds kort in het vorig nommer werd gemeld, is het conflict tusschen den senaat en het huis der vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten ten einde geloopen. Het huis heeft de denkwijze van den senaat omhelsd, door het budget van het leger, en wel ontdaan van de clausule betreffende Kansas, met 101 tegen 98 stemmen aan te nemen. De *New-York Herald*, deze tijding mededeelende, noemt ze wonderbaarlijk. Het blad zelf verklaart echter er niet verwonderd over te zijn. » De coalitie," zegt het, » van de partijgangers van *Buchanan* en van *Filmore* in het huis, is te sterk geworden in vergelijking met de partij welke *Fremont* ondersteunt, en de verwerping van de beperkende clausule van Kansas was eene zuivere kwestie van tijd."

Wat er van zij, den 29sten Augustus werd de bill door de beide huizen aangenomen, door den president geteekend en de buitengewone zitting verdaagd.

Een brief uit New-York schrijft den plotselingen ommekeer in de zienswijze van de meerderheid van het huis der vertegenwoordigers in deze aangelegenheid toe aan de vrees, welke aan de republikeinen door het aan al de werklieden van de arsenalen van den staat gegeven ontslag werd ingeboezemd.

De tijdingen uit Kansas zijn steeds verontrustend en verward. De voorstanders der slavernij onder generaal *Atchinson*, en de abolitionnisten onder generaal *Lane* bereidden zich op eene ontmoeting voor. Men denkt weldra van een bloedigen kamp te hooren.

CHINA.

Brieven uit Hongkong van den 9den Julij, bij het Parijssche dagblad *l'Univers* ontvangen, melden dat wederom een Fransch zendelingprediker van de R.-Katholijke kerk, in China den marteIaarsdood gestorven is, en dat ook andere Christenen door de Chinesche overheden vervolgd werden, in strijd met het tusschen China en Frankrijk bestaande verdrag.

Verder bevestigen die brieven het berigt, dat de revolutie in China veld wint. » De oproerlingen (zoo zegt het aangehaalde orgaan der R.-Katholijke kerk) krijgen weder de bovenhand; onze berigtgevers schrijven dat het niet langer rooversbenden zonder doel of orde zijn: het is hun gelukt hunne partij te organiseren, en in de veroverde provinciën een regelmatig bestuur te vestigen; en niettegenstaande de buitensporigheden, waaraan zijne aanhangers zich hier en daar nog schuldig maken, is dit bestuur over het geheel genomen bij de bevolking veel meer bemind dan dat van de Mandarijnen.

» Er zijn dan ook, volgens onze berigtgevers, mannen van kennis en oordeel, die vroeger den opstand als eene verwoestende doch weldra uitgeputte onweerswolk beschouwden, maar thans beginnen te denken dat hij meester van het Chinesche rijk zal worden. Wat hiervan ook zij, wij verwachten van de Chinesche revolutie geene uitbreiding van de vrijheid voor de Christelijke godsdienst."

RUSLAND.

Het manifeest, dat Keizer *Alexander* bij gelegenheid zijner krooning heeft uitgevaardigd, waarvan in een onzer vorige nommers op grond van een telegrafisch berigt gewaagd werd, is thans in zijn geheel bekend. Het behelst hoofdzakelijk het volgende:

Ter herinnering van de gebeurtenissen, die 's Keizers komst tot den troon hebben gekenmerkt, en van de vele blijken van liefde en trouw, welke hij in die dagen van beproeving van zijne onderdanen heeft ontvangen, alsmede ter belooning van de betoonde dapperheid en zelfopoffering, wordt eene gedachtenismedaille ingesteld, te dragen door allen die in burgerlijke- of krijgsdienst aan de gebeurtenissen van den jongsten oorlog hebben deelgenomen. Aan alle klassen der bevolking wordt ter zake van die gebeurtenissen plegtig 's Keizers dank betuigd; hij roept den zegen des Hemels in over het geheele volk, in de hoop dat het hem weldra gegeven zal zijn de laatste sporen te doen verdwijnen van de algemeene en bijzondere rampen, welke Rusland met zoo veel waardigheid verduurd heeft.

Ter bereiking van dat doel begint de Keizer met bijzondere vrijdommen toe te staan aan de provinciën Taurie, Cherson, Jekaterinoslaw en Archangel, aan de kustlanden der Oostzee, en in het algemeen aan alle provinciën, die meer bepaald den last der laatste veldtogten gedragen hebben. Daarenboven wordt het geheele rijk gedurende de eerstvolgende vier jaren van alle ligtingen van krijgsvolk vrijgesteld, » ten ware, wat God verhoede, een opkomende oorlogsnood aan de uitvoering van deze bepaling eenen hinderpaal in den weg mogt leggen."

Met hetzelfde oogmerk wordt den minister van financiën opgedragen, onmiddellijk tot eene nieuwe volkstelling over te gaan, ten einde tot eene billijke verdeeling van het hoofdgeld te geraken, hetwelk onevenredig zwaar zou kunnen drukken op zekere klassen van ingezetenen, wier aantal, ten gevolge van den oorlog of van besmettelijke ziekten, in meerdere of mindere mate is afgenomen. Bovendien worden verscheidene achterstallige belastingen (ten bedrage van 24 millioen zilveren roebels), gelijk mede alle onbetaalde geldboeten, geschonken aan hen, die ze schuldig zijn; terwijl voorts de tot hiertoe op de buitenlandsche paspoorten geheven belasting wordt afgeschaft; zullende voortaan van die passen slechts een zegelregt, ten voordeele der invaliden, worden betaald.

Voorts wordt » aan alle berouwhebbende misdadigers, wier gedrag sedert hunne veroordeeling onbesproken is geweest," hetzij geheele kwijtschelding, hetzij vermindering van straf verleend. Wat de wegens politieke misdaden veroordeelden betreft, zoowel die tot de op verschillende tijden in Rusland ontdekte geheime genootschappen behoord, als die aan den Poolschen opstand van 1831 deel genomen hebben, gelast de Keizer, dat een gedeelte in de oorden hunner ballingschap zelve eene aanmerkelijke lotsverbetering zullen ondervinden; dat aan anderen vergunning zal worden gegeven om zich in de binnenste provinciën des rijks te vestigen, en dat aan de overigen algeheele vrijheid zal worden geschonken, met vergunning om naar goedvinden hun verblijf in alle steden van het rijk en van het koningrijk Polen, met uitzondering van de beide Russische hoofdsteden, te vestigen; terwijl eindelijk aan alle begenadigde politieke misdadigers, alsmede aan derzelver sedert hunne veroordeeling geboren wettige kinderen, de adellijke regten worden hergeven.

Aan de ingezetenen der westelijke provinciën worden bijzondere gunsten toegestaan, zijnde de wettelijke bepalingen omtrent het in 's rijks dienst treden van den adel in de gouvernementen van Wilna, Kowne, Grodno, Minsk, Volhynie, Podolie en Kiew ingetrokken, ten gevolge waarvan de voorwaarden voor de openbare dienst in de genoemde provinciën voortaan dezelfde zullen wezen, als voor de ingezetenen van al de overige gedeelten des rijks.

De Israëlietische onderdanen zijn ontheven van de lasten, waaraan zij ten aanzien van de militaire ligtingen bij uitzondering onderworpen waren.

Eindelijk zullen de kinderen van soldaten, matrozen enz., die gedurende den diensttijd van hunnen vader geboren worden, en die tot dus verre als tot het leger behoorende behandeld werden, voortaan aan hunne ouders worden wedergegeven en naar eigen keuze een' maatschappelijken stand mogen verkiezen.

Behalve de bovenstaande bepalingen, worden nog een groot aantal andere genadebewijzen en gunsten, zoo financiële als administrative, verleend, die het onderwerp van 38 afzonderlijke artikelen uitmaken, doch van minder algemeen belang zijn.

Genoegzaam ieder regel van dit hoogst gewigtig manifest is een sprekend bewijs van de vredelievende gezindheid van den Keizer, die zijn leger wil verminderen, om zoodoende talrijke handen terug te geven aan den landbouw en de nationale volksvlijt, ten einde de schade te herstellen door den laatsten oorlog geleden; — die door die uitgebreide amnestie een groot aantal huisvaders en krachtvolle mannen aan hunne gezinnen en aan het land teruggeeft; — die door gelijkstelling der Israëlieten de ware Christelijke verdraagzaamheid wil in toepassing brengen. Doch waar zouden wij eindigen, zoo we de nu genomene maatregelen allen naar waarde wilden schatten?

— In het dorp Alexandropol, gelegen in het gouvernement van Jekaterinoslaw, is onlangs eene zeldzame vondst gedaan, welke de belangstelling van alle Russische oudheidkundigen in groote mate gewekt heeft. Het is, namelijk, den directeur van het museum te Kertsch, den heer *Luzenko*, en den met roem bekenden archaeoloog *Soulljeff*, mogen gelukken, in het binnenste van een daar gelegen heuvel, de katacomben der Koningen van Scythië te ontdekken. Ontelbare schatten aan gouden, zilveren, bronzen, ijzeren en aarden werken zijn daaruit reeds te voorschijn gebragt. Behalve de hieruit voortvloeijende buitengewone aanwinst van Scythische oudheden voor de Russische musea, is thans daardoor ook het bestaan van den » Gherros", de Necropolis (doodenstad) der Scythische Koningen, waarvan *Herodotus* gewaagt, voor goed bewezen.

TURKIJE.

Volgens brieven uit Konstantinopel, is het den heer *de Buteniefff*, Russisch gezant bij de Porte, mogen gelukken haar te bewegen de voorgenomen expeditie tegen Montenegro uit te stellen. Het Parijsche congres zou over deze aangelegenheid beraadslagen.

(De Montenegrijnen genieten sedert 150 jaren hunne onafhankelijkheid; want sedert 1703 leveren zij geene soldaten, en betalen geene belastingen aan den Sultan. Rusland en Oostenrijk hebben deze onafhankelijkheid erkend en zullen die blijven handhaven. Turkije kan deze bergbewoners wel ten onder brengen, doch zij zullen den Sultan nimmer als hunnen vorst erkennen.)

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de Sultan aan iemand audiëntie heeft verleend, die, om het doel dat daarmede beoogd werd, zeer zeker eene bijzondere vermelding verdient. Een Engelsch reiziger namelijk, lid van het genootschap tot verspreiding der Bijbels, verzocht verlof om bij den Sultan toegelaten te worden.

Toen hem dit toegestaan werd, overhandigde hij den Sultan een geschenk, bestaande in — een Bijbel prachtig gebonden. Men maakt hierbij de opmerking, dat de Sultan, wanneer hij de beweegreden van de komst des Engelschmans had geweten, hem zonder twijfel een tegengeschenk zou aangeboden hebben, bestaande in — een koran.

EGYPTE.

Den 10den dezer is de beroemde statisticus en hoogleeraar *Nardi* van Padua uit Triëst naar Egypte vertrokken, ten einde aldaar de plaatselijke gesteldheid met betrekking tot het Suezkanaal te onderzoeken.

Bij dezelfde gelegenheid zijn naar Alexandrië vertrokken verscheidene leden der bekende expeditie ter opsporing van de Nijlbronnen, met den graaf *d'Escayrac de Lauture* aan het hoofd.

(Onder de wetenschappelijke onderzoekingen trekt tegenwoordig de opsporing van de bronnen van den Nijl zeer de aandacht, vooral omdat de tegenwoordige Onderkoning van Egypte er zijne eer in stelt, dergelijke ondernemingen zoo veel mogelijk te ondersteunen.

Omtrent de groote expeditie, welke tot dat doel door bovengenoemden graaf wordt voorbereid, verneemt men, dat zij in de eerste dagen van October Alexandrië zal verlaten, om hare *stroomreis* te aanvaarden. Er moet dan ook geen tijd verzuimd worden, daar er zeer veel aan gelegen is, zich de gunstige maanden ten nutte te maken en nog in November Chartum te bereiken, waar de blaauwe en witte Nijl in elkander vloeijen. Van December tot Februarij waait op den laatsten een noordewind, waarmede de reizigers hopen tot den zesden of vierden graad te komen. Daar zullen zij als het ware eene legerplaats opslaan en van dit station mag men belangrijke mededeelingen verwachten. Als het jaargetijde gunstiger wordt is men voornemens verder te gaan. De wetenschappelijke commissie is nu voltallig en bestaat uit 12 personen, allen met grooten ijver bezield en bereid hun leven te wagen, om dit groote wetenschappelijk vraagstuk, waar de geheele beschaafde wereld belang in stelt, op te lossen.

De commissie bestaat uit de volgende personen: *Aubaret*, luit. bij de Fransche marine, die het Turksch als zijne moedertaal spreekt en met den toestand van Egypte grondig bekend is. Voor de geologische onderzoekingen is de heer *Mayer*, uit Brandenburg, gewonnen, een uitstekend bergwerktuigkundige, die langen tijd directeur van de mijnen te Borneo geweest is. Als geneeskundige en botanist gaât de heer *Richard*, uit Parijs, mede, terwijl de heer *Pouchet*, uit Rouaan, zich als zoöloog aan het gezelschap heeft aangesloten. Drie topographen uit Oostenrijk, wegens hunne kunde en ijver bekend, gaan uit dat rijk mede. Engeland levert ook een bekwaam man in den officier der marine *Twyford*, en zelfs Noord-Amerika wordt vertegenwoordigd in den bekwamen photograaf *Clague*. Het ware te wenschen geweest, dat men een paar grondige taalkenners had kunnen overhalen, den togt mede te maken; naar het schijnt, zijn de bemoeijingen van den graaf *d'Escayrac* ten deze zonder gevolg gebleven, zoodat hij voor het ethnologisch en taalkundig departement alleen staat.)

SPANJE.

Volgens telegrafisch berigt uit Madrid van gisteren, is de nieuwe constitutie (die van 1845 gewijzigd) afgekondigd. In welken geest die wijzigingen zijn vervat, weten wij nog niet. Men wilde te Madrid weten, dat *Rios Rosas* ten slotte de bezwaren, door de reactionnaire partij in het midden gebragt, heeft weten te overwinnen. Indien dit zoo is, dan zullen de wijzigingen, die in de constitutie van 1845 gebragt worden, moeten beantwoorden aan het programma van dien minister van binnenl. zaken, namelijk, waarborging van de openbare vrijheden en versterking van het koninklijk gezag.

De regering heeft aan den maarschalk *Narvaez* het verlof om naar Spanje terug te keeren, geweigerd. De maarschalk had aan den generaal *Serrano*, den Spaanschen gezant te Parijs, naar de redenen dezer weigering gevraagd en van dien staatsman ten antwoord bekomen, dat zijne instructie bepaaldelijk inhield, dat hij geen reispas mogt afleveren, zoo lang de zaken in Spanje niet voor goed waren geregeld. De gezant had daarbij gevoegd, dat de regering voornemens was om den maarschalk eene buitenlandsche betrekking op te dragen. Deze laatste had evenwel verklaard van het tegenwoordige bewind geene openbare betrekkingen te zullen aannemen, met bijvoeging, dat de buitengewone toestand, in welken Spanje verkeerde, hem verbood om de redenen mede te deelen, welke hem daartoe noopten.

DUITSCHLAND.

In eene partikuliere correspondentie uit Berlijn ontvangt men eenige belangrijke bijzonderheden nopens de veroordeeling van den agent *Techen*, wegens diefstal van depèches, ofschoon, gelijk bekend is, dit regtsgeding in het geheim is gevoerd. Hij is veroordeeld, omdat hij aan eene buitenlandsche legatie (die van Frankrijk) in der tijd mededeeling had gedaan van een' brief, afkomstig van den graaf *Munster*, militair gezant van Pruissen te Petersburg. In dien brief werd gezegd, dat het inderdaad als een geluk te beschouwen was, dat de bondgenooten geen kennis droegen van de zwakheid der vestingen van Finland, in 1854, want dat men zoo weinig aan een' oorlog had gedacht, dat die vestingen in denzelfden toestand waren als in 1810, en gelukkig, voegde de graaf *Munster* er bij, is die toestand, zoo veel mogelijk, verbeterd. Het schijnt dat de aanval op Sweaborg een gevolg is geweest van die inlichtingen, terwijl daaraan ook moet worden toegeschreven de vervroegde storm tegen den Malakoftoren, daar men langs denzelfden weg had vernomen, dat de toestand van Sebastopol niet meer houdbaar was. Dit verklaart, waarom *Techen* is veroordeeld als schuldig aan hoog verraad, daar hij anders, als Pruis, alleen als zoodanig had kunnen worden veroordeeld, wanneer hij Pruissen verraden had.

Is deze werkelijk de toedragt der zaak, dan blijkt het inderdaad, dat Rusland evenmin ten oorlog is voorbereid geweest als Engeland; zijnde de admiraal *Napier*, volgens diens eigene bekentenis, naar de Oostzee gezeild met eene vloot, welker bemanning nagenoeg onbruikbaar was, wegens gebrek aan oefening en ondervinding.

GROOT-BRITTANJE.

Het bezoek van den (incognito reizenden) prins *van Oranje* in Schotland is door een incident gekenmerkt geworden, hetwelk te Stirling een' geruimen tijd het onderwerp der gesprekken heeft uitgemaakt. De prins en zijn gevolg wachteden op de aankomst van den naar Edimburg bestemden spoortrein. Zoodra deze verscheen, spoedde Z. K. H. zich naar een waggon der eerste klasse en wilde daarin plaats nemen, toen hij door een bereids daar gezeten heer beleefdelijk werd verwittigd, dat hij het rijtuig geheel voor zich had gehuurd. De prins *van Oranje* nam daarop plaats in een' anderen waggon. De heer, die in het afgehuurde rijtuig was gezeten, bleek later te zijn Z. K. H. de hertog *van Cambridge*, opperbevelhebber van het Engelsche leger.

— De bekende chartist *John Frost*, die in het jaar 1839 wegens staatkundig misdrijf ter dood was veroordeeld en na gedurende eenigen tijd voorwaardelijk gratie genoten te hebben, eindelijk, bij gelegenheid van het proclameren van den vrede, met anderen algeheele vrijheid had herkregen, heeft goedgevonden, in plaats van zich in de eene of andere stad rustig neêr te zetten, welligt ten gevolge van inblazingen van zoogenaamde vrienden, in onderscheidene steden demonstratiën en plegtige intogten te houden. Dit was Maandag te Londen het geval. Hij werd door een stoet van eenige duizend personen met muzijk en 50 à 60 vaandels, op welke: » Welkom *Frost*, heil broeder martelaar, vrijheid en gelijkheid, leve het charter, enz. te lezen stonden, ontvangen en onder een' verbazenden volksdrang naar Primrose Hill geleid. Nadat het eindeloos gejuich bedaard was, werd hem een adres van gelukwensching wegens zijnen terugkeer uit de ballingschap, ter hand gesteld. Op den geheelen weg, dien de stoet passeerde, heeft de politie zich niet vertoond. Men heeft intusschen geene ongelukken of grove wanordelijkheid te betreuren gehad.

FRANKRIJK.

De verwachting, dat de prijs der Fransche staatsschuld na het herstel des vredes eene duurzame en belangrijke rijzing zou ondergaan, wordt tot nog toe teleurgesteld. Dit is een feit, hetwelk tot vele beschouwingen stof geeft en uit onderscheidene oorzaken verklaard wordt. Onder de redenen, welke thans de rijzing der Fransche staats-effecten tegenhouden, noemt men de vrees dat het gouvernement weldra tot eene nieuwe geldleening zal moeten overgaan. Het *Journal des Débats* van gisteren zegt, in een overzigt van den gang der zaken aan de Parijsche effecten-beurs over de afgeloopen week, dat het eene nieuwe geldleening onwaarschijnlijk en onraadzaam acht, en om dien raad aan te dringen, herinnert het dat het kapitaal der Fransche staatsschuld in vijftien maanden tijds wegens den Oosterschen oorlog met 1500 millioen en sedert 1848 gezamenlijk met 3000 millioen (dat is met nagenoeg 100 pCt.) vermeerderd is, terwijl daaraan in het naast voorafgegane tijdvak van twintig jaren naauwelijks 100 millioen in kapitaal was toegevoegd. De tegenwoordige prijs van drie francs jaarlijksche rente op het Fransche grootboek (omstreeks 70 francs), is dan ook 10 francs beneden den gemiddelden prijs daarvan in de vijftien jaren, die de revolutie van 1848 vooraf gegaan zijn.

Eene andere omstandigheid, die thans ongunstig op den koers der Fransche staatsschuldbrieven werkt, is de schaarschheid van het klinkende ruilmiddel. Aan het Fransche ministerie van financiën is, gelijk door de *Indép. Belge* gemeld wordt, zeer onlangs eene commisssie benoemd, welke middelen moet aanwijzen om de nadeelige werking dier schaarschheid tegen te gaan en inzonderheid om de speculatie, die thans met het zilvergeld gedreven wordt, te stuiten. Zij heeft bevonden, dat in de laatste jaren de invoer van goud in Frankrijk eene waarde van 1950 millioen bedragen heeft, terwijl er voor 1060 millioen francs zilver uitgevoerd werd.

— De Keizer heeft voor de onkosten van de stierengevechten, die te St. Esprit, een stadje bij Bayonne, zullen plaats hebben, 50,000 francs uit zijne partikuliere kas geschonken. De stieren, toreadors, matadors en al wat er verder bij noodig is, zal men uit Spanje laten komen.

BELGIE.

De dagbladen deelen den inhoud mede van een mandament van den bisschop van Gent, 't welk in de hoofdkerk daar ter stede is afgelezen. De strekking van deze kerkelijke verklaring is eene afkeuring van het door leeken gegeven onderwijs in 't algemeen, doch meer in 't bijzonder van het onderwijs, 't welk thans aan de Gentsche universiteit wordt verstrekt. De door den Gentschen bisschop gebezigde uitdrukkingen zijn

dat naast eenige verlichte hoogleeraren, anderen worden gevonden, die openlijk valsche, verderfelijke, godslasterlijke en ketterische beginselen verkondigen. De prelaat betreurt het, dat de waarschuwende stem, die hij reeds in September 1852 heeft laten hooren, den gewenschten ingang niet schijnt te hebben gevonden, zoodat hij thans verpligt is om weder de aandacht op de verderfelijke rigting van het te Gent gegeven onderwijs te vestigen en de pastoors op nieuw te verzoeken om de ouders, die voornemens mogten zijn om hunne zonen naar de universiteit van Gent te zenden, te waarschuwen, dat onberekenbare gevaren hen daar wachten, zoolang aan zulke meesters het onderwijs in de wijsbegeerte, de geschiedenis en het regt blijft opgedragen.

De bisschop van Gent erkent thans openlijk (wat door sommigen nog werd weersproken) dat er een pauselijk breve bestaat, waarin over de aangelegenheden, het Belgische onderwijs betreffende, wordt gehandeld. Volgens hem, heeft hij, in zijne waardigheid als Belgisch bisschop, den Paus kennis gegeven van de gevaren, waardoor de jeugdige R.-Katholijken meer in 't bijzonder te Gent worden bedreigd en van de door hem daartegen genomene maatregelen. De Paus heeft daarop, onder dagteekening van den 28sten Julij, een breve terruggezonden, waarin, onder anderen, het navolgende voorkomt:

» Wij prijzen, zoo als zulks allezins te regt verdient te geschieden, den even zoo voorzigtigen als verstandigen maatregel, door u genomen, om de pastoors in uw kerspel aan te sporen tot het nadrukkelijk en onophoudelijk vermanen der ouders om hunne zonen niet bloot te stellen aan de gevaren, welke hen bedreigen, in geval zij deze naar de universiteit te Gent mogten zenden. Het is ons hoogst aangenaam geweest uit uwen brief te vernemen, dat onze eerbiedwaardige broeders, de bisschoppen van Doornik en van Brugge, tot eenen dergelijken maatregel zijn overgegaan. Wij zijn vastelijk overtuigd, dat uwe groote herderlijke waakzaamheid en zorg u zullen aansporen om met verdubbelden ijver alle zulke middelen in het werk te stellen, als zullen kunnen strekken ter vrijwaring van uwe kudde tegen de verderfelijke en vernielende verwoestingen van deze pest. Eindelijk herhalen wij bij deze gaarne de verzekering van onze bijzondere welwillendheid ten uwen aanzien.

Pius IX, Paus."

Naar aanleiding van deze pauselijke verklaring, vestigt de bisschop de aandacht op de beginselen, welke worden verkondigd aan de universiteit van Gent, waar een der hoogleeraren zich, volgens den prelaat, zelfs niet ontziet om de opvolgers van *Petrus* en de stedehouders van *Christus* voor te stellen als lieden, »die zich een gezag hebben aangematigd, waardoor zij het menschdom gedurende elfmaal honderd jaren hebben onderdrukt, zoodat *Luther*, *Zwingli*, *Calvin* en andere hoofden der hervormings-partij van de zestiende eeuw hebben moeten optreden om den menschelijken geest vrij te maken van het onteerende, op denzelven drukkende juk"; — waar een ander hoogleeraar, die verder gaat, de erfzonde en al hare gevolgen loochent; — waar een derde, die zelfs daarbij nog niet ophoudt, in zijne openbare lessen regtstreeks de goddelijke instelling der kerk bestrijdt en in zijne, met gretigheid door zijne kweekelingen gelezene geschriften, den persoon van *Christus* tot het voorwerp van zijne aanvallen kiest en de Godheid van Hem ontkent.

Al deze redenen moeten, volgens den bisschop, de Katholijke ouders aansporen om de universiteit van Gent te beschouwen als eene inrigting waar hunne kinderen onherroepelijk kunnen verloren gaan, en waartegen alzoo niet genoeg kan worden gewaarschuwd.

Men herinnert zich, wat eenigen tijd geleden in de wetgevende kamers van België over de zaak van den Gentschen hoogleeraar *Brasseur* voorgevallen is, en acht het daarom waarschijnlijk, dat de veroordeeling, thans door de kerk tegen 's lands hoogeschool te Gent openlijk uitgesproken, ook politieke gevolgen zal hebben.

Men vreest zelfs, dat de minister van binnenlandsche zaken, welke destijds den heer *Brasseur* in bescherming nam en de vrijheid van het hooger onderwijs met goeden uitslag verdedigde, thans in de noodzakelijkheid zou kunnen worden gebragt om af te treden of om aan den wensch der geestelijkheid toe te geven.

— Het internationaal congres van weldadigheid is Maandag te Brussel geopend. De heer mr. *H. J. Koenen* van Amsterdam behoorde onder diegenen, welke het algemeen bureau uitmaakten. Het congres verdeelde zich in drie sectiën, en wel:

1) voedingsmiddelen met betrekking tot landbouw;
2) tot staathuishoudkunde en de weldadigheid en
3) tot de wetenschappelijke en industriële behandelingswijzen en uitvindingen, welke geschikt zijn om den handenarbeid te vergemakkelijken en te volmaken, om de beroepen onschadelijk voor de gezondheid te maken en de ongelukken te voorkomen. Verbetering der woningen, van 't huisraad en de kleeding der handwerksklassen.

Het bureau der 3de sectie werd, na het voorstel om daarin ook elk der vreemde landen te vertegenwoordigen, op de volgende wijze zamengesteld: *W. Cooper* (Engeland), voorzitter, dr. *Warentrapp* (Duitschland), *Dumont* (Frankrijk), en nadat door den provisionelen voorzitter de echter niet in de sectie aanwezige heeren *Koenen* en *Jolles* waren voorgesteld, dr. *Sarphati* (Nederland) en voorts voor België de heeren *Aug. Visschers* en *Perrot*, de eerste vice-pres. en de laatste secretaris.

Onder de aanwezige Nederlanders kunnen behalve de opgenoemden, voorloopig vermeld worden: prof. *Ackersdijk* van Utrecht, de heeren *von Baumhauer* van 's Hage, *W. H. Suringar*, *S. Cool* en *Rochussen* van Amsterdam en mr. *W. de Sitter* van Groningen. Onder de vreemde kunnen voorloopig worden opgegeven: de heeren *Mittermaijer*, *Gosse* (Genève), *Zielinski* en *Zumoyski* (Warschau), graaf *Arrivabene*, *Ducpetiaux*, inspect.-gen der gevangenissen, *Faider*, oud-minister van justitie, *Rogier*, oud-minister van binnenl. zaken, *Romberg* (alle vijf uit België), *Dufaure*, oud-minister (Frankrijk). — Bij het uiteengaan der algemeene vergadering, om zich in de verschillende sectiën te begeven, zag men aan den arm van onzen landgenoot *Suringar* eene dame wegleiden. Het was, naar men zeide, de talentvolle schrijfster *Frederika Bremer*.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag den 16den September.

De voorzitter benoemt twee commissiën tot onderzoek der geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden.

Die commissiën hebben, staande de vergadering, daaromtrent verslag uitgebragt, waarna zijn toegelaten al de verkozenen, met uitzondering van de heeren *van Wessum* en *van Meeuwen*, die de vereischte eeden nog niet hadden afgelegd.

De voorzitter, mr. *J. A. Philipse*, heeft de hem opgedragen betrekking met de navolgende rede aanvaard:

Mijne Heeren!

» Voor de zesde maal heeft het aan onzen geëerbiedigden en beminden Koning behaagd, op de voordragt van den raad van ministers, het voorzitterschap dezer Kamer aan mij op te dragen.

» Niet minder dan bevorens is het mij een zeer aangename pligt, in deze Vergadering mijne erkentelijkheid daarvoor openlijk te betuigen.

» Het steeds als eene zeer bijzondere eer beschouwende, voorzitter van deze zoo aanzienlijke Vergadering te mogen zijn, stel ik het op zeer hoogen prijs dit blijk van 's Konings vertrouwen bij vernieuwing te hebben mogen bekomen.

» Hoe meer ik echter dit gunstbewijs waardeer, des te inniger besef ik ook de gewigtige en moeijelijke pligten, welke voor mij daarvan het gevolg zullen zijn; doch, Mijne Heeren, ik reken op uwe hulp en bijstand.

» Wilt mij als uwen voorzitter weder welwillend ontvangen, en moge het mij te beurt vallen de blijken daarvan op nieuw te ondervinden.

» Vereert mij voortdurend met uwe toegevendheid en uw vertrouwen; ik zal er u regt dankbaar voor zijn.

» Mijn ernstig streven zal wezen alles aan te wenden om de mij opgelegde taak zooveel mogelijk naar den eisch te volbrengen; daartoe onze werkzaamheden geleidelijk te regelen, onze openbare beraadslagingen naar uwen wensch te leiden en mij stiptelijk te gedragen naar de voorschriften der Grondwet en van ons reglement van orde.

» Wij gaan een belangrijk tijdperk te gemoet, Mijne Heeren. Van de laatste zitting is door bijzondere omstandigheden veel onafgedaan gelaten. Vele en daaronder zeer belangrijke ontwerpen van wet zullen nu, met onafgedaan geblevene, aan de overweging der Staten Generaal worden onderworpen. Ook voor ons, Mijne Heeren, kunnen daaruit gewigtige werkzaamheden voortvloeijen.

» Grijpen wij dan allen te zamen met moed onze taak weder op; verligten wij ons die door onderlinge welwillendheid en toegevendheid; en moge God ook *ons* werk met Zijnen dierbaren zegen bekroonen, en daarvan heil voor Koning en Vaderland het gevolg zijn!

» Met dezen wensch, Mijne Heeren, verklaar ik de mij opgelegde taak van voorzitter te hebben aanvaard."

Na de mededeeling van de ontvangst van een groot aantal stukken, zijn de afdeelingen getrokken, waarna de leden zich naar de sectiën begeven hebben tot benoeming van voorzitters en onder-voorzitters, alsmede van leden der commissie voor het ontwerpen van het adres van antwoord op de troonrede.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag den 16den September.

De heer *Anemaet*, als oudste lid der Kamer, opent deze zitting en geeft te kennen, dat, behalve de heeren *Duijmaer van Twist*, *Schimmelpenninck van der Oije* en *Dommer van Poldersveldt*, al de nieuw gekozen leden hunne geloofsbrieven hebben ingediend. Naar aanleiding van art. 3 van het reglement van orde, gaat hij over tot de benoeming van twee commissiën, elk van drie leden, om zich met het onderzoek dier geloofsbrieven bezig te houden. Hij noodigt de commissiën vervolgens uit, thans te willen overgaan tot volbrenging harer taak, ten einde in de zitting van morgen te 11 uur hare verslagen uit te brengen.

Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

Zitting van Woensdag den 17den September.

De gisteren benoemde commissiën tot onderzoek der geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden, brengen bij monde van de heeren *van der Linden* en *Dullert* rapport uit. Al de geloofsbrieven der leden zijn in behoorlijke orde bevonden; de commissiën adviseren mitsdien tot toelating dier heeren. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Hierop zijnde overgegaan tot het opmaken der lijst voor het voorzitterschap der Kamer, zijn tot kandidaten gekozen de heeren *van Goltstein*, 1e kandidaat, met 33; *Strens*, 2e kandidaat, met 38, en *van Bosse*, 3e kandidaat, met 34 van de 65 uitgebragte stemmen.

'sGRAVENHAGE, 17 September.

Z. M. de Keizer aller Russen heeft, bij besluit van den 7den dezer, den schout-bij-nacht *'t Hooft* met het grootkruis der Stanislaus-orde begiftigd.

— Bij kon. besluit van den 13den is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Venray c. a., de heer *J. H. Sassen*, thans te Tegelen.

— Men verneemt dat de commissie voor het landbouwkundig onderwijs in de volgende maand weder zal bijeenkomen, ten einde het rapport van de gehouden beraadslagingen in de vorige zittingen, vast te stellen, waarna het gedrukt en verkrijgbaar zal gesteld worden. Verder verneemt men, dat de commissie van oordeel is, om ééne landbouwkundige school op te rigten, op eene groote schaal, alwaar gelegenheid zal zijn, om zoowel theoretisch als practisch onderwijs in den landbouw en aanverwante wetenschappen te ontvangen.

— Blijkens opgave van het departement van financiën, is de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de acht eerste maanden van 1856, geweest ƒ 35,398,332,90½; over de 8 eerste maanden van 1855 bedroeg die ƒ 35,054,824.41; de raming was ƒ 35,822,873.27.

De directe belastingen, de in- en uitgaande en de scheep vaart-regten, de accijnsen, de waarborg, en de posterijen hebben in 't algemeen vermeerdering opgeleverd; — de indirecte belastingen daarentegen vermindering, in weerwil van de meerdere opbrengst van het regt van registratie. Deze vermindering heeft over het genoemde tijdsverloop ƒ 109,991 bedragen. De verhooging van de opbrengst der registratie heeft bedragen ƒ 419,442, de vermindering daarentegen van de opbrengst van het regt van successie ƒ 937,152.

In weerwil van de verhooging der belasting op den *wijn* en het *gedistilleerd*, is de opbrengst dezer beide middelen, gedurende de eerste acht maanden van dit jaar, weder beneden die van gelijk tijdsverloop van het vorige jaar gebleven.

— De toevloed van buiten deze stad, die zich eergisteren ter gelegenheid van de opening der Kamers in de residentie bevond, overtrof dien van sedert eenige jaren. Alle logementen waren vervuld met bezoekers. Ook de loges en tribunes in de vergaderzaal der Staten waren digt bezet met toehoorders.

— De troonrede werd dit jaar met meer dan gewone be langstelling te gemoet gezien. Vrij algemeen was men in gespannen verwachting naar 't geen de Koning bij de tegenwoordige opening der Staten Generaal zou mededeelen omtrent den toestand van ons land en de voornemens van het nieuwe mi nisterie. De rede ligt thans ter beoordeeling van ieder en ze geeft reeds dadelijk aan onderscheidene dagbladen stof tot veelzijdige beschouwingen.

Het *Handelsblad* zegt in zijne verwachting niet te zijn te leur gesteld, daar de uit- en inwendige toestand des lands eene gunstige troonrede deed voorzien. Het gaat hierop de aanspraak in zijn geheel na en voegt daaraan eenige opmerkingen toe, in welwillenden toon gesteld, en herhaalt ten slotte den wensch in de troonrede zelve uitgedrukt, dat vooruitgang in al wat goed en regt is het streven van regering en volksvertegenwoordiging moge zijn.

Een geheel anderen toon slaat de *Arnh. Ct.* aan. » Het is een geheel *kleurloos* stuk, — zegt dit oppositieblad. — Niet eene enkele zinsnede komt er in voor, die niet even goed door een ministerie *Thorbecke*, door een ministerie *van Hall*, of door elk ander ministerie zou kunnen zijn gebezigd. Evenwel met ééne uitzondering. Die uitzondering betreft het onderwijs. Te dezen aanzien sluit zich de troonrede op zeer eigenaardige wijze aan bij de raadselen van de rede, waarmede laatstelijk de zitting gesloten werd. Hetgeen de troonrede over het onderwijs mededeelt, is even *onbegrijpelijk* als het geheele ministerie *van der Brugghen-Simons*. De troonrede eindigt met eene herinnering aan de Amsterdamsche feesten, en uit den wensch, dat geen *tweespalt en verdeeldheid* op onzen bodem wortel zullen schieten. Hoe is die schoone wensch te vervullen, als de Nederlandsche bodem tot de onzaligste twisten wordt voorbereid op de wijze als thans door het ministerie *van der Brugghen-Simons* geschiedt"? Alzoo zoude die krachtige opwekking tot vrede en eensgezindheid in de troonrede, volgens dat dagblad, loutere huichelarij zijn! Desniettemin zegt de *Arnh. Ct.*: » Wij wenschen met gematigdheid ons oordeel over de troonrede uit te brengen."

De *Tijd* is van meening, dat men onder veel verblijdends, in de troonrede niet weinig zal aantreffen 't welk stof tot een bezorgd nadenken geeft. Waarin dit laatste bestaat, zal nader door dat dagblad worden opgegeven.

De *Amst. Ct.* spreekt niet over de troonrede, maar uit naar aanleiding daarvan eenige wenschen. Dit blad hoopt (en het zal daarin wel verreweg het grootste deel der natie op zijne zijde hebben) dat de geopende zitting der Staten Generaal geen kleingeestigen strijd tegen personen zal opleveren, maar eene rondborstige verdediging van hetgeen aan Nederland dierbaar is. » Het vaderland — zoo eindigt die Ct. — kan in dit zittingjaar, bij rondborstige mededeeling van gevoelens, bij waarlijk gemeen overleg van regering en Staten Generaal, vele wetten zien tot stand komen. Bij kleingeestige parlementaire spiegelgevechten kan daarentegen al ligt weder een jaar verloopen zonder dat er veel is gedaan. Afwisselende ministeriën, en oppositiepartijen die het goede tegenhouden, om aan hare tegenpartij de eer niet te gunnen, dat zij eene belangrijke wet heeft tot stand gebragt, zijn even zoo groot een ballast voor een degelijk volk, als eene onafhankelijke, rondborstige volksvertegenwoordiging zijn onwaardeerbaarste voorregt is."

AMSTERDAM, 18 September.

Heden is alhier de eerste steen gelegd voor de model-bakkerij en verdere inrigtingen, welke door de maatschappij voor meel- en broodfabrijken wordt opgerigt. De plegtigheid geschiedde door denjongen heer *E. Orobio de Castro*, in tegenwoordigheid van eenige heeren commissarissen, den architect, verscheidene belangstellenden en de bouwlieden.

Na afloop dezer plegtigheid sprak de heer mr. *J. A. van Eyk* een hartelijk woord tot de aanwezigen, daarin de hoop uitdrukkende, dat deze *eerste* inrigting in ons land strekken moge, om het zoo onmisbare brood ook hier zoo deugdzaam en voortreffelijk te leveren als elders geschiedt, waar men al de vorderingen der wetenschap op de fabricatie van meel en brood heeft toegepast.

ZIERIKZEE, 13 September.

Er heeft zich alhier een cholerageval voorgedaan. De lijderes is eene gehuwde vrouw, oud 36 jaren, en bevond zich met de kermis als liedjeszangster alhier. — De gewone voorzorgsmaatregelen tegen verdere verspreiding der ziekte zijn genomen.

ZWOLLE, 16 September.

In eene der laatste gehouden raadsvergaderingen is door den heer mr. *J. H. van Roijen* voorgesteld, om, — terwijl de gewestelijke besturen van Friesland, Groningen en Drenthe commissiën aan Z. M. den Koning hebben gezonden met rekesten, ten einde te bewerken dat het hooge gouvernement tusschen beide kome met 's rijks middelen, om aldaar spoorwegen tot stand te brengen, en terwijl uit de provincie Overrijsel nog geene zoodanige démarches zijn gedaan en het welligt later te betreuren zou zijn, dat men in deze gewigtige aangelegenheid, zoo naauw verbonden aan de welvaart der gemeenten van Overijssel, iets verzuimd had, — eene commissie uit den raad te benoemen tot het ontwerpen van een adres aan Z. M. den Koning, opdat ook de stad Zwolle in het genot kome van eenen spoorweg, die op de meest voordeelige wijze in verbinding is met andere spoorwegen, en om aan die commissie, na goedkeuring van het adres door den raad, op te dragen over deze zaak bij de bevoegde autoriteit in 's Gravenhage de belangen der gemeente Zwolle voor te staan. — Tot heden is ten deze door den raad nog geen besluit genomen.

— Van de Dedemsvaart wordt gemeld, dat de vrees voor het droog worden van den turf, door het gunstiger weder veel verminderd, en thans een aanmerkelijke voorraad van bruikbaren turf voor den handel beschikbaar is. De scheepvaart begint dan ook aanmerkelijk toe te nemen.

— Uit Staphorst wordt, ter geruststelling van het belangstellend publiek geschreven, dat het jongst vertrokken gezelschap landverhuizers van Rouveen, groot ongeveer 40 personen, niet met het verongelukte schip *Ocean Home*, maar met de *Geertruida* van Rotterdam vertrokken is.

GRONINGEN, 18 September.

Bij kon. besluit van den 12den dezer is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend aan J. Waterbolk, als 2den luitenant-kwartiermeester bij het 2de bataljon rustende schutterij in de provincie Groningen, en zulks op grond van art. 64 der gemeentewet.

— De afdeelingen der provinciale staten hebben zich gisteren en eergisteren onafgebroken bezig gehouden met het onderzoek van de rapporten der staatscommissie voor de verbetering der scheepvaartkanalen en eene indeeling der provincie in waterschappen. Met belangstelling wordt het resultaat van dit onderzoek te gemoet gezien, daar toch het thans te nemen besluit op het toekomstig lot der provincie van onberekenbaren invloed zijn zal.

— Heden morgen werden voor de regtbank alhier, ter correctionele behandeld vijf zaken, waarin zeven personen waren betrokken, wegens overtredingen van het reglement op de plaatselijke belastingen op wijn en sterke dranken enz. in de gemeenten der provincie Groningen.

— Gisteren heeft het detachement van het 1ste reg. vesting-artillerie alhier in bezetting, een' aanvang gemaakt met de ontwapening en het afbreken van de exercitie-batterij, om het geschut en verder materiëel in het magazijn van oorlog te leveren.

— In Winschoten, waar nog de broodzetting bestaat, is de prijs van het grof roggenbrood, de 4 Ned. pond, Dingsdag gesteld op 43 cent. Hier ter stede wordt gelijke hoeveelheid brood bij onderlinge overeenkomst der bakkers op dit oogenblik voor 46 cent verkocht. Wij weten geene reden te vinden, waarom het brood hier meer zoude moeten kosten dan in Winschoten en willen alleen onze verwondering te kennen geven, dat de vrije concurrentie hier ter stede nog niet genoegzaam is om eene opdrijving van den broodprijs te voorkomen.

— De commissaris des Konings in deze provincie heeft ter kennis zoo van de belanghebbende autoriteiten, als van de verlofgangers der nationale militie in deze provincie gebragt, dat de inspectie over de verlofhebbende manschappen der nationale militie, in dit jaar, in de hoofdplaatsen der militie-kantons zal plaats hebben op de navolgende dagen en uren:

Den 1sten October te Leek, te elf uur, voor de gemeenten Grootegast, Marum en de Leek.

Den 2den October te Groningen, te half tien, voor de gemeenten Haren, Noorddijk en Groningen.

Den 3den October te Zuidhorn, te elf uur, voor de gemeenten Ezinge, Oldehove, Grijpskerk, Hoogkerk, Oldekerk, Aduard en Zuidhorn.

Den 6den October te Veendam, te negen uur, voor de gemeenten Veendam, Meeden, Muntendam en Wildervank.

Den 7den October te Oude Pekela, te tien uur, voor de gemeenten Nieuwe Pekela en Oude Pekela.

Den 8sten October te Wedde, te tien uur, voor de gemeenten Onstwedde, Bellingwolde, Vlagtwedde en Wedde.

Den 9den October te Winschoten, te tien uur, voor de gemeenten Beerta, Nieuwe Schans en Winschoten.

Den 10den October te Scheemda, te tien uur, voor de gemeenten Finsterwolde, Zuidbroek, Noordbroek, Midwolde en Scheemda.

Den 11den October te Hoogezand, te tien uur, voor de gemeenten Sappemeer, Slochteren en Hoogezand.

Den 13den October te Winsum, te half tien, voor de gemeenten Ulrum, Leens, Kloosterburen, Eenrum, Adorp, Baflo en Winsum.

Den 14den October te Middelstum, te negen uur, voor de gemeenten Uithuizermeeden, Uithuizen, Warffum, Usquert, Bedum, Kantens en Middelstum.

Den 15den October te Loppersum, te negen uur, voor de gemeenten Bierum, Ten Boer, 't Zandt, Stedum en Loppersum.

Den 16den October te Appingedam, te half tien, voor de gemeenten Termunten, Nieuwolda, Delfzijl en Appingedam.

Tot deze inspectie zullen verpligt zijn: 1) de miliciens der ligtingen 1852 en 1853, met uitzondering dergenen, die, krachtens het koninklijk besluit van den 11den Junij l.l., no. 62, aan de wapenoefeningen in deze maand zullen hebben deelgenomen; 2) al de miliciens der ligting van 1854, met uitzondering alleen der zoodanigen, die, in 1855 opgetreden, tot aanvulling van het blijvend gedeelte hebben gestrekt en alzoo langer dan een jaar in werkelijke dienst zijn geweest, zoodat de miliciens van die ligting, die een jaar onder de wapenen zijn geweest en zich sedert den 1sten April j.l. met verlof bevinden, insgelijks aan de inspectie zullen moeten deelnemen.

— Dingsdag had te *Nieuwolda* de gewone jaarlijksche harddraverij plaats. Acht paarden, meestal flinke loopers, waren aangegeven voor den wedstrijd om prijs of premie, bestaande in een' fraaijen zilveren tabakspot en dito vuurkomfoor. Het paard *Welmoed*, toebehoorende aan den heer B. H. Rietema van Hornhuizen en bereden door den pikeur J. Olthof, behaalde den prijs, terwijl de premie verkregen werd door den heer L. P. Boukema van Uithuizen, met het paard *de Vlugge*, door hemzelven bereden. — Veel toeschouwers van elders waren tot dit volksvermaak niet opgekomen; 't was druk in het veld; maar de ingezetenen dezer gemeente wisten evenwel te zorgen, dat zij hun aandeel in de genoegens, welke dergelijke feestelijkheden voor de liefhebbers kunnen opleveren, ruimschoots ontvingen.

KUNSTNIEUWS.

In nommer 106 dezer courant plaatsten wij op verzoek een uittreksel uit eene antikritiek op eene ongunstige beoordeeling van een orgelconcert door den zoon van onzen organist Hauff te Zwolle gegeven, in welke antikritiek de heer Hempenius, organist der Groote kerk te Zwolle, eenigzins werd aangevallen. Op deze antikritiek is een schrijven in de Caecilia gevolgd van den heer J. A. Hijnert, zoowel ter verdediging van den heer Hempenius, als van zijne vroegere beoordeeling. Het *audi et alteram partem* vindt bij ons altijd gereed gehoor. Wij deelen daarom op verzoek uit dit laatste schrijven mede, dat de heer Hempenius den heer Hauff belangeloos diensten heeft bewezen, zijn orgel zelf zonder toezigt heeft afgestaan, alles heeft aangewend om het concert te arrangeren en 9 tongwerken van het orgel stemde. „En nu wordt die moeite beloond door de schampere aanmerking: „de heer Hempenius betuigde dat dit voor de 4 en 2 voeten niet noodig was, daar zed. ze N.B. zelf ook niet gebruikte." Deze beide waren trompet 4 vt. in het hoofdmanuaal, welk register niet goed staan blijft, en cornet 2 vt. in 't pedaal; elk kenner van orgelwerken oordeele zelf; mij komt het voor, ook buiten deze 2 stemmen wel is te profiteren van een orgel waarin 63 sprekende stemmen zijn, dat 4 klavieren en een vrij pedaal heeft."

Dit zij voldoende om den heer Hempenius te zuiveren van den blaam in ons vorig uittreksel welligt op hem gelegd. En hiermede stappen wij van deze zaak af.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Amerongen, 16 Sept. Gisteren is alhier tot predikant beroepen ds. Dekker, pred. te Chaam.

Meppel, 15 September. Gisteren is alhier eene goedgunstige beschikking der hoogere regering ontvangen, waarbij op een deswege door den kerkeraad gedaan verzoek, het jaarlijksch tractement van den derden predikant, ds. M. C. van Houten, met ƒ 200 van

's rijkswege is vermeerderd, zoodat het rijk, met de vroeger verleende f 300, nu jaarlijks tot gemeld tractement f 500 en deze gemeente f 600 bijdraagt, makende te zamen een tractement van f 1100.

HULST, 8 Sept. De alhier beroepen predikant VAN LAKERVELD KELLERMAN is gisteren in de dienst bevestigd. Na in den loop van den dag de gelukwenschen van vele notabelen, zoo R.-Katholijken als Hervormden, te hebben ontvangen, werd aan zijn weleerw. des avonds door het muzijkgezelschap *Harmonie*, eene serenade bij fakkellicht gebragt. Dit gezelschap bestaat op twee leden na, geheel uit R.-Katholijken.

JOURE, 15 Sept. Na gehouden vergelijkend examen, is uit het drietal, bestaande uit de onderwijzers ALBADA te Bleedijke, BERGSMA te Nijehaske en FOKKENS te Veendam, eerstgenoemde benoemd tot onderwijzer in de burgerschool alhier.

CORRESPONDENTIE.

» Commiezen-brutaliteit," een uit Uithuizen toegezonden stuk, is ongeschikt ter plaatsing in deze Courant.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

MADRID, 17 September.

De wijzigingen die in de thans weder afgekondigde constitutie van 1845 zijn aangebragt, hebben algemeen een' gunstigen indruk gemaakt. Daarbij wordt met geen woord gesproken van het al of niet intrekken der wet op de veiling der nationale en kerkelijke goederen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 18 *September*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{13}{16}$.
Dito Dito	» 3 »	$75\frac{5}{8}$.
Dito Dito	» 4 »	$95\frac{1}{4}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5 »	$76\frac{3}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$ »	$39\frac{1}{4}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5 »	$84\frac{1}{8}$.
Dito Nation. Metall	» 5 »	$77\frac{11}{16}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$ »	$24\frac{1}{2}$.
Dito Binnenl	» 3 »	$39\frac{3}{16}$.
PORTUGAL	» 3 »	45.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	$103\frac{1}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	$102\frac{3}{4}$.
Dito bij *Hope*	» 4 »	$85\frac{1}{4}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	85.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	$94\frac{1}{16}$.
Dito 6de serie	» 5 »	$95\frac{7}{16}$.

LONDEN, 18 *September*. Consols $94\frac{7}{8}$.

PARIJS, 18 *September*. Fransche 3 pCt. 70.75.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 13 Sept., *Arends* Maria Bertha, Dantzig; — 14 *Pruim* Lucas Wicher, Newc.; *Remmersen* Vr. Martha en *Helmers* Dolphijn, Riga; *Dijk* Barend, Harl.; — 15 *Bakker* Anna Willem, Archangel; *Gnodde* Antilope, Hartlepool.

TEXEL 15 Sept., *Zeeman* Amerika, Bat.; *Croes* de Jonge Reintje, *Boontje* Vriesland en *Gunter* Visscherij, Londen; *Struik* Jenny, Cardiff; *v. d. Linden* Louisa Kroonprinses van Zweden, Bat.; — 16 *Wijttenhorst* Davo, Bat.; *Besier* Salatiga, Banjoewangie; *Quakkelstein* Nederwaard, Colombo; *Gollards* Corn. en Henriëtte en *Tinholt* Aletta Aug., Akyab.

VLIE 14 Sept., *Bart* 3 Gezusters, Noorw.

HELVOET 15 Sept., *Spiegelberg* Geertruida Maria, Havre.

BROUWERSHAVEN 14 Sept., *Rijken* Cortgene en 15 *Bouten* Kosmopoliet, Batavia.

HONG KONG 18 Julij, *Bakker* Henriëtte Maria, Cardiff.

MAURITIUS 29 Junij, *Boswijk qq.* St. Michael, v. Londen n. Adelaïde, met schade aan het roer, rondhouten en zeilen; zal binnen eenige dagen gereed zijn om de reis voort te zetten; — 1 Julij, *van Calker* Helena Catharina, v. Bassein n. Falmouth, lek; is bezig met repareren; — 22 *Ouwehand* Luctor et Emergo, v. Rangoon n. Vliss., lek.

GENUA 10 Sept., *Eggers* Adagio, Hamburg.

St. HELENA 19 Julij, *Jonker* Maria Elisab., v. Bat. n. Rott.; — 20 *Tjebbes* Cathar. Johanna, v. Akyab n. Amst.; *de Best* Carolina, v. Akyab n. Falmouth; *Lommerse* H. Liduina, v. Tjilatj. n. Schied.; — 21 *Adriaans* Catharina, v. Rang. n. Rott.; — 22 *Oldendorp* Kijkduin, v. Manilla n. Amst.; — 24 *Bok* Hoop v. Capelle, v. Tjilatj. n. Dordr.

LONDEN 13 Sept., *de Groot* Twee Gezusters, Workum.

FALMOUTH 12 Sept., *Holm* Adolf v. Nassau, v. Amst. n. Livorno, wegens ziekte van den kapitein.

SWANSEA 10 Sept., *de Boer* Haamstede, Zierikzee.

LIVERPOOL 13 Sept., *Kruisinga* Sphynx, Rott.; *Bondix* Quatre Bras, Gloucester.

LIMERICK 11 Sept., *Velt* Wilhelm, Ibraïla.

NORTH SHIELDS 12 Sept., *Dik* Alida Sinnige, Dordr.; *Pluktje* Hermanna Hendrika en *Bakker* Reena, Gron.

HAMBURG 14 Sept., *Alberts* Twee Gebroeders, Zwolle; — 15 *Dost* Vr. Margar., Bremen; *Klein* Jantina, Kampen; *Visser* Tietje, Delfz.

HARBURG 16 Sept., *Stuitje* Jochemina en *Kruisinga* Vr. Reina, Hamburg.

BREMERHAVEN 13 Sept., *Bakker* Margaretha, Middlesbro.

NERVA 1 Sept., *Smit* Alegonda Rensina en *Reinders* Jacoba Gesina, Duinkerken; — 4 *Lohman* Roelfina Gerardina, Liverpool.

PILLAU 12 Sept., *Kooiman* Onderneming, Newc.

KROONSTAD 7 Sept., *Steffens* Jonge Andries, Rott.; — 8 *Boerhave* Albert Schuringa, Dordr.; *v. Groenenbergh* Oncko en Johan, Livorno, *Halfweg* Hollander, Rott.; *Vos* Catharina Knelsina, *Bijl* Juliana en *Visser* Maria, Amst.; *Jonker* Siberlina, Stockholm; *Mulder* Wendelina, Newc.; *v. d. Woude* Annegiena, Gron.; *Potjer* Cath. Jantina, Hamb.; *de Boer* Elisab. Johanna, Newport; *Rijnberg* Nachiena Lammechina, Newc.; *Bekkering* Ulrika, Hartlepool; — 9 *Koops* Lammech., Amst.

STOCKHOLM 10 Sept., *Hoekstra* Eendragt, Newc.

SANDHAMN 9 Sept., *Janninga* Trekvogel, Petersb.

TONNINGEN 10 Sept., *Drewes* 2 Gezusters, v. Gron. n. Memel; — 11 *Broekema* Ida Hillechina, v. Newc.

Vertrokken.

AMSTERDAM 14 Sept., *de Jonge* Arnoldina Cath., Sur.; — 15 *de Groot* Maria Reifina, Porto; *Klontje* Meinsina, Rendsburg; — 16 *Gort* Frouwina Steenhuizen, Colberg; *Freij* Annechiena, avont.

TEXEL 15 Sept., *Strating* Jantina en *Boiten* Fossina Siers, avont.

VLIE 14 Sept., *Oostema* Hunsingo, Newc.; *de Winter* Geertruida Cath., Petersb.; *Meijboom* Frederik Hendrik, Uleaborg; *de Groot* Drie Gezusters en *Pot* Cathar. Elisab., Noorw.

HELVOET 15 Sept., *van Bockhove* Eva Johanna, Brouwersh.

BRISTOL 12 Sept., *Westers* Antina, Carcaes.

DUBLIN 10 Sept., *Huberth* Johanna Margaretha, Liverp.

DUNDEE 11 Sept., *Hazewinkel* Sjouke Alida, Burnt Eiland.

LEITH 10 Sept., *Dekker* Vertrouwen, St. David's; — 11 *Hazewinkel* Meermin, Rott.

HULL 12 Sept., *Kroon* Wicherdina, Petersb.

HAMBURG 15 Sept., *Heerma* Louwina, Ipswich.

WARNEMUNDE 13 Sept., *Wilmink* Hermanna Wilmink en *Scholtens* Grietje, de Oostzee.

WOLGAST 10 Sept., *v. d. Werp* Christina Wobbegina, Holland.

PILLAU 11 Sept., *Schuur* Johanna Ettina, Amst.

MEMEL 11 Sept., *Ploeg* Jacoba Christina, Harl.

BOLDERAA 10 Sept., *Postema* Gesiena, Elseneur.

NERVA 5 Sept., *Balk* Concordia, de Maas.

KROONSTAD 8 Sept., *Butter* 2 Gebroeders, Elseneur; — 9 *Kuiper* Hendrika Hillechina, Antw.; *Donema* Renske Hooites, Amst.; *Pronk* Henderika Gesina en *Goedkoop* Noordster, Elseneur.

TONNINGEN 11 Sept., *Ferma* Frouke, Amst.; *de Jonge* Catharina, Buxtehude.

In lading.

LONDEN 12 Sept., *Blok* 4 Gezusters, Koningsb.

Zeilklaar.

LIVERPOOL 12 Sept., *Hofkamp* Hortense, Antw.

BERWICK 10 Sept., *Plokker* Anna, Rott.

NEWCASTLE 12 Sept., *v. d. Weijden* Ardina, *Valkenier* Luit. Adm. Callenburg, *Deddes* Alberdina en *van Eijk* Ida, Lissab.; *Voordewind* Hillegonda, *Thaden* Anke Berg en *van Driesten* Bellamy, Petersb.

AMSTERDAM, 16 Sept. Het schip Johanna Margaretha, kapit. *Visser*, van het Nieuwe Diep n. Frederikstad, is, volgens berigt uit Krageröe van den 13den dezer, in de Noordzee gezonken, doch het volk gered.

GRONINGEN, 17 Sept. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip Neptunus, groot 120 last, kapit. *W. Nepperus*, v. Veendam, — en heden de nieuwgebouwde galjoot Hemmechien Vroom, groot 100 last, kapit. *Kis ten Kas*, v. Muntendam, gebouwd bij *J. J. Pik*, te Veendam.

OOSTMAHORN, 17 Sept. Ter reede gearriveerd den 13den, *Joosten* Henderika en *de Boer* Tweelingen, v. Brem. n. Amst.; — 14 *van der Zee* Neeltje, v. Oudsoen n. Dockum; — 15 *Janknecht* Kooph. en Zeev., v. Newc. n. Gron.

Vertrokken den 15den, *Mudder* Vr. Stina, v. Harlingen n. Emden; *Salomons* de Vr. Hillegiena en *Boer* Magnetha Petron., v. Kampen, *Koopman* Trientje, v. Steenwijk, alle 3 n. Hamb.; *Rienks* Nicolaas Theod. en *v. d. Meulen* Hilleg. Maria, v. Dockum n. Noorw.; — 16 *Schuur* de Hoop, v. Kamp., *Loots* Emkiena, v. Zoltk., *Greven* de Goede Hoop, v. Steenw., alle 3 n. Hamb.; *Jacobs* Vr. Johanna, v. Harl. n. Bremen.

Zeilklaar: *Jubij* Jane.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Sept. *Legger*, 3 Gebroeders, v. Petersb. n. de Noordzee, m. haver.
13 — *Kramer*, Fanny Fern, v. Belfast n. Koppenh., m. zout.
Drewes Hendrika, v. Aarhuus n. Petersb., m. ballast.
Roelfsema, Orion, v. Amst. n. Riga, m. stukgoed.

De wind den 12 Sept. Z.W., Z.Z.W.; den 13den N.N.W., N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 16 Sept., *Kuiper* Vijf Gezusters, Newcastle; *Forma* Frouke, Koningsb.; *Joosten* Hendrika, Bremen; — 17 *de Boer* Tweelingen, Bremen; *Huges* Sperwer, Monnickendam.

TEXEL 17 Sept., *Jonker* Maria Elisabeth, Batavia.

HELVOET 16 Sept., *Kramer* Whampoa, Bat.; *Feenstra* Elisabeth, Soerab.; *Dijk* Cornelia, Newc.; *Faber* Hendrika Catharina, Londen; *Busker* Hermanna Gesina, Liverp.; *Plokker* Anna, Berwick.

HAVRE 14 Sept., *de Vries* Europa, Colombo.

Bij DUNGENESS 12 Sept., *den Breems* Vereeniging, v. Vlaardingen n. Gibraltar.

FALMOUTH 13 Sept., *Schut* Eppo Hendrik, Rio Grande; *Snoek* Jacoba Carolina, Taganrog; — 14 *Struik* Fenna Gerarda, Galatz.

Bij FALMOUTH 14 Sept., *Zwanenburg* Anna Maria Henriëtte, Santos.

QUEENSTOWN 13 Sept., *de Boer* Verwisseling, Ibraïla.

Bij SCILLY 8 Sept., *Hageman* van Bosse, v. Rott. n. Bat.

DUNDEE 13 Sept., ... Gesina Jantina, Riga.

HULL 14 Sept., *Brouwer* Agina Undina, Koningsb.

GAINSBRO 12 Sept., *Olberding* Welmoet, Riga.

LIVORNO 6 Sept., *Hazewinkel* Prudence, Genua.

PATRAS 3 Sept., *Smit* Annechina Gesina, Triest.

FIGUEIRA 25 Aug., *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, Pernau.

VENETIE 10 Sept., *van Driesten* Jantje Berg, Hammerfest.

SURINAME 14 Aug., *Rijntjes* Suriname en 19 *Brouwer* Wijbrandus Udo, Amsterdam.

SINGAPORE 31 Julij, *Verhey* Delfshaven, Akyab.

KROONSTAD 10 Sept., *Hazewinkel* Clipper-Galjoot, Lond.; *Kramer* Harmonie, 11 *de Jong* Cath. Corn. en *Stuit* Magretha Gesina, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 16 Sept., *Kamminga* Oldambt, Libau; *Dijkstra* Geert. Harmina, Lubeck; — 17 *Dijk* Maria, Koningsb.

DEAL 14 Sept., *Slager* Jan Hendrik, v. Lond. n. Lissab.

FALMOUTH 13 Sept., *v. Driesten* Grunus, Petersb.

BRISTOL 13 Sept., *Douwes* Klasina Maria, Carcaes.

CARDIFF 12 Sept., *Hansen* Harmonie, Barcelona.

QUEENSTOWN 12 Sept., *Harkema* Valerius Lodewijk, v. Galatz n. Londen.

ST. DAVIS 12 Sept., *Dekker* Vertrouwen, Petersb.

BALTIMORE 29 Aug., *Meijer* Julius, Amst.

PATRAS 5 Sept., *Bart* Eefka Maria, Zante.

CALLAO 7 Aug., *Verburg q.q.* Johannes Marinus, Engel.

SINGAPORE 21 Julij, *v. Duin* Marinus Willem, Soerabaya.

MEMEL 12 Sept., *v. d. Meer* Cornelia, Amst.

DANTZIG 13 Sept., *Brouwer* Koogerpolder en *Scholtens* Regina Hillegina, Zwolle.

Zeilklaar.

LONDEN 13 Sept., *Smith* Anna Jantina en 15 *Mets* Verwachting, Amsterdam.

NEW-CASTLE 13 Sept., *Mellema* Maasstroom, Hongkong; *van Santen* Concordia, Lissab.; *Klein* Concordia, Petersb.

SURINAME 6 Aug., *Kikkert* Voorwaarts, 14 *Cupido* Albina en 15 *Brouwer* Jonkvr. Geertrui, Amst.

REVAL, 15 Sept. Het schip Marchina Margaretha, kapit. *Hut*, v. Bergen n. Petersb., is den 8sten dezer bij Oesel gestrand; de lading zal geborgen kunnen worden.

KROONSTAD 11 Sept., *Fokkes* Gebr. Fokkes en *Koning* Johanna Marg., Amst.; *Puister* Industrie, Amst. of de Maas; *Douwes* Aquarius en *de Groot* Sieka, Rott.; *Kleininga* Maria Laurentia, Antw.; *Swiers* Jonge Timen, Koppenh.; *Nieboer* Cornelia, Lubeck; *Kramer* Gesina, Stettin.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 12den tot en met den 18den September 1856 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 8 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 12 ouden en 7 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 15 *September*. Tarwe: N. Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. bragt bij matigen aanvoer voor de puikste partijtjes vorige prijzen op; mindere tot 25 a 50 ct. lager moeijelijk op te ruimen; goede en puike f 14,50 a f 15,50; mindere f 12 à f 14; jarige schaarsch en verkocht van f 16,25 a f 17,75. Roode soorten vonden bij weinig aanvoer weinig vraag: 160, 161 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. f 530 a f 540; 160, 162 ℔ Nieuwe dito f 460, f 465, f 470, f 475; 160 ℔ Jarige en Nieuwe Kleefs. f 460; 156 ℔ Jarige roode Nass. f 490; 152, 154 ℔ dito Rijn f 420 a f 480; 152 ℔ Jar. witb. Poolsche f 505 a f 510; 155 ℔ dito f 540. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 8,50 a f 9,25; voorts 150 ℔ Amerik. f 295, f 298, f 300; 150 ℔ Mecklenb. f 290; 145 ℔ Arch. f 250, f 252, f 255; 144 ℔ dito bij partij te Delfshaven f 248; 143, 144 ℔ Stockholm f 250. — Gerst 20 cents lager: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 6,30 a f 7,50; dito Zomer f 6 a f 6,70. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 3,50 a f 4,50; dito Lange f 3 a f 4; voorts 89 a 90 ℔ Amst. schaal) Vriesche Brouw f 172 a f 173. — Boekweit, op 142 ℔: Noordbab. f 300, f 305, f 310, f 315; Rijn f 300, f 305, f 310; Holst. f 290. — Erwten: Zeeuws. Groene 25 ct. hooger. f 8,25 a f 9,27; groote dito f 8,75 a f 10,25. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte f 10 a f 11,50; dito Bruine f 13 a f 15,50; Nieuwe Paardenboonen f 5 a f 7,50. — Koolzaad: puik Vlaamsch gestort 80 p. vl.; dito Zeeuwsch gestort 79 p. vl., Zeeuwsch in zakken 75 a 76 p. vl. — Kanariezaad f 13,50 a f 14,00.

Van den 16den. Tarwe: 154 ℔ j. witb. Pools. f 540, f 565; 155 ℔ dito f 540; 160 ℔ j. Hoogl. Kleefs. f 530; 160 ℔ n. dito f 460; 157 ℔ n. r. Nassaud. f 455; 155 ℔ j. Rijn f 450. — Rogge: 145 ℔ Arch. f 255.

AMSTERDAM, 17 *Sept.* Tarwe prijshoudend: 129 ℔ witb. Pools. f 535; 130 ℔ b. dito f 520; 129 ℔ dito f 500; 126 ℔ dito f 260 aan de Zaan; 120 ℔ dito f 435; 127 ℔ j. Gelders. f 450; 126 ℔ n. Eijerlands. f 440. — Rogge tot vorige prijzen met goeden handel aan cons.: 118 ℔ Arch. f 247; 117 ℔ Petersb. f 244; 118 ℔ Stockh. f 260; 121, 124 ℔ Pommer f 268, f 280. — Gerst in een doen: 115 ℔ jar. Deensche f 255.

Koolzaad op levering ½ p. vl. lager: Haarlemm. f 16½ per mud; Groninger 68½ p. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. 86½ p. vl.; Nov. 87 p. vl.; April 85 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 104, 105 ℔ Petersb. f 320. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer: op 6/w. f 52; vlieg. f 50,50; Oct. f 49,25—25 a 50; Nov. f 49—f 49 a 25; Dec. f 48,75 a f 49; Mei 1857 f 47,50. — Lijnolie dadelijk en op levering lager afgegeven: op 6/w. f 41,50; vlieg. f 40,25; Oct. f 39,75; Nov. f 37,75; Dec. f 36,75. — Hennepolie op 6/w. f 46,25; vlieg. f 45.

LONDEN, 15 *Sept.* Ofschoon de inl. Tarwe heden ter markt nog al te wenschen overliet, werd evenwel veel genomen tot 3 à 5 sh. verhooging op de notering van j.l. Maandag. In vreemde ging weinig om; voor Russische soorten besteedde men 1 a 2 sh. avans. Gerst 2 a 3 sh. lager. Boonen onveranderd. Haver vast en de beste kwal. zelfs iets duurder.

Van den 17den. Granen onveranderd; matige toevoer.

VEEMARKTEN.

TOLBERT, 16 *Sept.* De aanvoer van rundvee was niet groot, de handel daarin echter levendig, vroegmelkte koeijen zijn verkocht van f 125 tot f 180, één stier voor f 115; de veulens voor f 100 en minder; de voorraad schapen was grooter dan men verwacht had en hoog in prijs.

GROOTEGAST, 16 *Sept.* De handel in vee op de herfstjaarmarkt van heden was nog al vrij levendig. Veel ging er voor stevige prijzen vlug van de hand. Vroegmelkte koeijen bragten van f 90 tot f 150 op; melkkoeijen werden verkocht van f 70 tot f 110; opzetvaarsen golden van f 75 tot f 95. — In paarden ging weinig om en werden deze hoog in prijs gehouden. De veulens bereikten eene prijshoogte van f 85 tot f 100. — Van de jonge varkens werden er een vijfentwintigtal van f 11 tot f 24 verkocht. — Voor schapen bedong men van f 6 tot f 14; de lammeren werden afgestaan van f 5 tot f 8. Hoewel er in alles, zooals altijd, goede orde zigtbaar was, deelen wij de opmerking mede, dat het in ons oog eene wenschelijke zaak is, dat de weg bij zoodanige gelegenheden ook den geheelen dag door passabel kon blijven; — dat de veehouders hun vee stipt aan de palen zouden houden, en er niet, zoo als sommigen zich de vrijheid wel gelieven te veroorloven, al wandelende van het eene eind der markt naar het andere, wordt geveild. 't Is behalve voor de rijtuigen, ook voor de voetgangers alles behalve aangenaam.

LONDEN, 15 *Sept.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bedroeg 2606 ossen en koeijen, 596 kalveren 6188 schapen en 314 varkens. De handel was heden voor alle artikelen slap en de prijzen over het algemeen ten volle 2 d. lager.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 17 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{3}{4}$, $63\frac{11}{16}$, $63\frac{13}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{3}{4}$, $75\frac{7}{8}$, $75\frac{3}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{1}{4}$, $95\frac{3}{8}$, $95\frac{5}{16}$; Amortisatie Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{1}{4}$, $90\frac{5}{8}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. 133. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{11}{16}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{11}{16}$, $24\frac{3}{4}$; Dito 3 pCt. $43\frac{5}{8}$, $43\frac{3}{4}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $39\frac{3}{16}$, $39\frac{1}{4}$, $39\frac{5}{16}$; Coup. Bewijzen $5\frac{13}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{15}{16}$, $45\frac{1}{16}$, $44\frac{15}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{1}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $102\frac{3}{4}$, 103; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 92; Dito bij *Hope* 4 pCt. $85\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $85\frac{1}{8}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. 63.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. $76\frac{1}{4}$, $76\frac{3}{8}$, $76\frac{1}{4}$; Dito Nation. 5 pCt. $77\frac{1}{2}$, $77\frac{3}{4}$, $77\frac{1}{2}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{1}{4}$, $39\frac{3}{8}$, $39\frac{1}{4}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{1}{4}$, $39\frac{3}{8}$, $39\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $84\frac{1}{8}$, $84\frac{3}{8}$, $84\frac{1}{8}$; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $99\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. 99; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. 95; Mexik. $21\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Dito Onbep. $21\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Gren. Enk. en Onb. $21\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Dito Uitg. $7\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; Ecuador $14\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Dito Onb. $14\frac{7}{16}$; Venez. $30\frac{7}{8}$; Dito Onbep. $30\frac{7}{8}$; Dito Uitg. $13\frac{3}{8}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $94\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Dito 6de Serie $95\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$.

Onze fondsenmarkt, die aanvankelijk eene neiging van meerdere vastheid vertoonde, kreeg later, ten gevolge van eenige voortgezette verkoopen, een meer ongunstig aanzien, en bijna alle soorten van binnenl. en buitenl. fondsen blijven nog iets beneden de slotprijzen van gisteren. De handel vertoonde over het algemeen geene bijzondere levendigheid.

Spaansche Cred. f 78; Aand. Beijersche Spoorw. f 37; 7 pCts. Illinois Central $86\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. $3\frac{1}{2}$; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $63\frac{13}{16}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{11}{16}$ a $\frac{3}{4}$; Binnenl. 3 pCt. $39\frac{3}{16}$; Metall. 5 pCt. $76\frac{1}{4}$.

Den 15den September is te *Amsterdam* ten beurze besloten, de Portugesche obligatiën voorloopig niet ter stempeling op te zenden, zullende mitsdien de gestempelde stukken als onverkoopbaar worden beschouwd.

ADVERTENTIEN.

Vrijheid en Orde.

Zij, die LEDEN wenschen te worden van de nieuwe **KIESVEREENIGING**, onder bovenstaanden naam, worden verzocht de **VERGADERING** bij te wonen, die zal worden gehouden, ter gewone plaatse, op ZATURDAG AVOND e.k., te $7\frac{1}{2}$ uur precies, en waarin onderscheidene Werkzaamheden zullen worden aan de orde gesteld.

KORT VERSLAG
DER
TENTOONSTELLING te *Wehe*.

Op den 11den September 1856, des namiddags tusschen 3 en 6 uur, heeft er van wege de *Maatschappij van Land- en Tuinbouw de Marne, te Wehe*, eene Tentoonstelling van vee plaats gehad. — Niet om de menigte, maar om het puik van het tentoongestelde vee, was deze tentoonstelling merkwaardig.

Er waren aanwezig: *zes* paarden, *één* stier, *tien* schapen, *drie* hoenderen en *twee* konijnen.

Onder de paarden had men:

1) Een' driejarigen zwarten hengst, zeer kloek en een toonbeeld van schoonheid, toebehoorende aan de wedw. J. BULTHUIS, te Mensingeweer.

2) Een' twenter kastanjebruinen hengst, (Butjadingerlander) ingezonden door dezelfde. — Het berigt, voorkomende in de *Provinciale Groninger Courant* van heden, no. 111, betrekkelijk desen hengst, schijnt het overtollig te maken, om thans nog over den bij uitstek schoonen vorm en den sterken bouw van dit dier te gewagen; echter kunnen wij niet nalaten, de liefhebbers van paarden op desen hengst op nieuw te attenderen.

3) Drie tweejarige merriën, als: *a.* eene donkerbruine; *b.* eene zwarte stekelharige, en *c.* eene zwarte; respectivelijk toebehoorende aan de heeren J. HEGGE en K. F. WIERSUM, beide landbouwers te Kloosterburen, en den heer J. E. VAN KAMPEN, J.z., landbouwer te Wehe. — Alle deze drie paarden waren van de uitmuntendste soort, en de commissie stond schier verlegen om te bepalen, wien de voorrang toekwam.

4) Een twenter zwart ruin van den heer F. WIERSUM, landbouwer te Wierhuizen. Op dit paard was alleen af te dingen, dat het niet zoo uitmuntend draafde, als de vijf overige paarden; echter mag het niet uitgesloten worden van de volgende lofspraak op het paard, welke wij op de tentoongestelde paarden geheel van toepassing achten: „Edel is het paard. Als van metaal gegoten staat het daar, „en toch is het rank en vlug als eene ree. Het waarschuwt, wanneer „het eenig vreemd geluid gewaar wordt. Ook is het gedienstig en „schoon van ligchaamsvorm. Als een adelaar snelt het in de vlugt „voort, en de vonken uit zijne hoeven herscheppen het donkere pad „in eene vurige baan. Het zet de manen overeind, slaat zich met „den staart in de zijden, als het op de jagt gaat. Het snuift en „grinnikt van moed. Het siddert niet, maar ziet met een vurigen „en helderen blik voor zich uit."

De stier was ingezonden door den heer D. L. BROEKEMA, landbouwer te Pieterburen, waaraan door de kenners vele goede, ja, uitmuntende hoedanigheden werden opgemerkt. Ofschoon nog maar één jaar oud zijnde, scheen hij meer het dubbel van dien leeftijd te hebben bereikt.

De tien schapen waren ingezonden door de heeren H. W. WILLEMSEN, B. RIETEMA, R. J. LOOTS en J. E. VAN KAMPEN, J.z., respectivelijk landbouwers te Warffum, Hornhuizen, Zuurdijk en Wehe.

Een ram, oud drie jaren, Engelsch ras, en een ooi, oud twee jaren, gekruist Engelsch ras, beide van den heer WILLEMSEN, waren bewonderenswaardig vet. De ram had een gewigt van 233 halve Ned. ponden.

De ram, oud één jaar, mede gekruist Engelsch ras, van den heer RIETEMA, konde in vetheid niet bij dien van den heer WILLEMSEN halen; doch had een gewigt van 189 halve Ned. ponden.

Het nog in de wol zijnde Inlandsch ooischaap, van den heer LOOTS, woog bij driejarigen ouderdom 171 halve Ned. ponden. Dit dier, zeer rijp voor deszelfs bestemming, is verkocht voor f 40 en van de tentoonstelling naar het slagthuis geleid.

De overige schapen waren zes lammeren, of liever, naar derzelver grootte te rekenen, zes jonge schapen van den heer VAN KAMPEN, J.z. Het bezigtigen van deze dieren verschafte aan allen tevens alle genoegen.

De drie hoenderen, zijnde een Cochin-China haan en twee hennen, waren ingezonden door den heer dr. A. EGGES POST, te Leens, waaraan ieder welgevallen smaakte.

De twee konijnen, toebehoorende aan EGGE WIERSUM en IJSBRAND VAN KAMPEN, beide te Wehe, waren van de grootste soort, haaskleurig, en ieder had een gewigt van omstreeks 11 halve Ned. ponden.

De Maatschappij heeft over geene fondsen, tot het uitreiken van premiën, te beschikken, en zij kan niet verder gaan dan aan de inzenders deswege getuigschriften af te geven. Deze getuigschriften zullen in de eerstvolgende vergadering der Maatschappij door derzelver voorzitter onder gepaste toespraak worden uitgereikt; wordende de inzenders beleefdelijk uitgenoodigd, om ook die vergadering met hunne tegenwoordigheid te vereeren, ofte wel zich aldaar te doen vertegenwoordigen.

WEHE, 13 September 1856.

Namens de Commissie voor de Tentoonstelling:
H. BLAAUWPOT,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

D. J. HAMMING,
van *Groningen*,
met
S. VAN LEGGELÖ,
van *Foxham*.

SLOCHTEREN, 11 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

WILLEM H. MIEDENDORP
met
BERNARDINA ANDREA TEN OEVER.

GRONINGEN, 17 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

W. VAN WATTUM, *Scheepskapitein*,
van *Appingedam*,
met
M. DREWES,
van *Groningen*.

GRONINGEN, 17 September 1856.

*** Getrouwd:

JOHANNES VISSENGA
met
ELZIEN PLUIS.

GRONINGEN, 18 September 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER BETJE DE JONGH, geliefde Echtgenoot van

U. S. OPPENHEIM.

GRONINGEN, 17 September 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER D. H. JONKMAN, Echtgenoot van

G. V. BRUIN.

GRONINGEN, 17 September 1856.

*** TERMUNTEN, 12 September 1856. Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, onze geliefde Vader en Behuwdvader, DERK AISSES BOSSCHER, *Lid van de Maatschappij van Landeigenaren en vastbeklemde Meijers in de Provincie Groningen en Landbouwer* alhier, in den ouderdom van nog geen negenenvijftig jaren.

B. D. BOSSCHER.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 63 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder, SAAKJE FOCKENS, Wedw. van den Heer W. CNOOP VAN MESDAG.

GRONINGEN, 13 September 1856.

Uit aller naam,
G. VAN MESDAG.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, onze beminde Broeder BERNARD WILLEM NAGEL, in den ouderdom van 37 jaren.

HOOGEZAND, 15 September 1856.

J. H. T. NAGEL.
Namens Broeders en Zusters.

*** Na eene langdurige ziekte overleed heden, in den ouderdom van ruim 48 jaren, mijne geliefde Echtgenoot MEERTEN SIEBOLS VAN DELDEN, mij nalatende vier Kinderen, welke te jong zijn om dit groot verlies met mij te kunnen beseffen.

ADORP, 17 September 1856.

Wed. M. S. VAN DELDEN, geb. G. SONIUS.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje, EILTJE, slechts 25 weken oud.

NIEUW BEERTA, 17 September 1856.

P. J. A. LAND.
D. O. TONKENS.

*** Na eene kortstondige ziekte overleed heden mijne geliefde Echtgenoot GESIENA DORETHEA LEGEBEKE, in den ouderdom van ruim 33 jaren, mij uit een gelukkig huwelijk van 5 jaren drie Kinderen nalatende.

BOXMEER, 13 September 1856.

F. J. H. SORMANI, *Med. Doct.*

Eenige kennisgeving.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Op VRIJDAG den 19den September 1856, des middags te 12 uur, aan Der-Akerkhof, westzijde.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 26sten September 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene **HEEREN BEHUIZING**, gemerkt B 98, met fraaijen TUIN, Zuidzijde aan den Singel te *Groningen*.

II. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini-kerk te *Groningen*, get. no. 548.

III. De EIGENDOM van pl. m. 6 Bunders LAND, gelegen op *Aalsum*, onder *Oldehove*, bij PIETER F. VONK onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 40—00.

IV. Een GRAF op de Zuider Begraafplaats te *Groningen*, in de 1ste Klasse, 2de Rij, no. 46.

Behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer J. DE JONGE en Mejufvrouw.

V. Eene roijale, nieuws doortimmerde KOOPMANS of HEEREN BEHUIZING, get. O 37, met OPEN PLAATS en TUIN er achter, Oostzijde in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, op eigen grond, wordende door J. M. LUIDER en Mejufvrouw in eigendom bewoond. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

VI. De EIGENDOM van eenen grooten BEHUISDEN MOESTUIN, gelegen achter *Helpman*, onder *Haren*, bij WARNER JANS VELTHUIS en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op den 1sten Mei versch., huur van *f* 32—00.

VII. ADIDEM van ongeveer 4½ Bunder LAND, gelegen aan den *Wolddijk*, onder *Noordwolde*, bij de Wedw. FOLKERT PIETERS POELMAN onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van *f* 21—00.

Om te aanvaarden: Perc. I en II op den 1sten November 1856, Perc. V op den 1sten Mei 1857 en de overige Perc. dadelijk na den Toeslag. Te bezien: Perc. I op den Verkoopdag en des daags bevorens, van 10—2 uur, op TOEGANGKAARTJES, in tijds ten Kantore van den Notaris te bekomen; Perc. V op gemelde dagen, van 10—12 en van 2—4 uur, en Perc. IV alléén op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur. Nadere informatiën ten KANTORE van den Notaris.

Woensdag den 1sten October

1856, des voormiddags te 10 uur, en verv., zal vóór en in de Behuizing, aan den Singel te *Groningen*, laatst door wijlen Mejufvr. de Wedw. J. DE JONGE bewoond geweest, publiek worden verkocht: haar nagelaten nette **INBOEDEL**, bestaande o.a. in MAH. CHIFFONIÈRE, KABINET, BUREAU, STAANDE SPEELKLOK, EIKENH. LINNENKAST, MAH. en EIKENH. UITTREK- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS met VERG. LIJSTEN, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, KRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, best BEDDEGOED, LINNEN- en TAFELGOED, VLOERKLEEDEN, CARPETTEN, KAGCHELS, eene partij TURF. Voorts **GOUD** en **ZILVER**, waaronder een KERKBOEK met GOUDEN KRAPPEN en RANDEN, dito OORIJZER, HORLOGIE en hetgeen meer te bezien zal zijn daags bevorens van 10—12 en 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 24sten September 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

Eene **HEEREN BEHUIZING**, met TUIN en KOETSHUIS, get. D 116, staande en gelegen Westzijde in de Peperstraat te *Groningen*, toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer Mr. L. B. LOHMAN en Mevrouw. — Om te aanvaarden den 1sten November 1856.

VERKOOP VAN TWEE

KAPWAGENS EN KAPCHAIS,

op de GROOTE MARKT alhier, op den 23sten September e.k.

*** Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal op WOENSDAG den 24sten September 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, publiek, tegen contante betaling verkoopen:

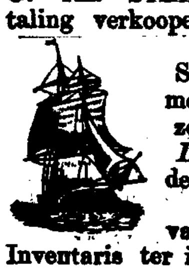

Het onder Engelsche vlag varend SLOEPSCHIP **WILLIAM**, groot 62 Tonnen, met de daarop zich bevindende TUIGAGIE, zooals hetzelve uit Zee in de Haven van *Delfzijl* is binnengeloopen en bevaren wordende door den Kapitein **W. LEVETT.**

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, alwaar tevens de Inventaris ter inzage ligt.

Boeldag.

Ten overstaan van de Notarissen **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, en Mr. **J. D. TRESLING**, te *Scharmer*, zal, op **Woensdag** en **Donderdag den 24sten** en **25sten dezer**, telkens des namiddags precies te één uur, ten verzoeke en ten Huize van de Erven van wijlen den Heer H. S. CALKEMA en Mejufvrouw J. H. HUT, te *Hoogezand*, op gewone Boelgoeds-Conditiën publiek worden verkocht:

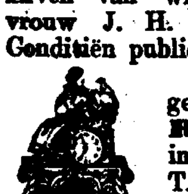

Een zeer aanzienlijke en wélgeconserveerde **MEUBILAIRE INBOEDEL**, bestaande in MAHONIEHOUTEN SECRETAIRES, KABINET, STOELEN, RONDE-, UITTREK-, TRUMEAU-, LADE- en andere TAFELS, CANAPÉ, twee STAANDE KLOKKEN, waarvan een met **Speelwerk**, PENDULE, 6¼ Octaafs PIANO, EIKENHOUTEN LEDEKANTEN met GORDIJNEN, IJZEREN BRANDKISTEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, KRISTAL en AARDEWERK, GANGLANTAARN, BAROMETERS, VLOERKLEEDEN, BEDDEN, TAFEL- en LINNENGOED, MANGEL, LINNENPERS, een IJSSCHIP met TOEBEHOOREN, KOPER-, TIN-, BLIK-, IJZER- en VAATWERK, KOOK- en andere KAGCHELS, benevens **TUIN-, STAL-** en **MELKGEREEDSCHAP.**

Verder eene MELKKOE, een **span mak bereden 8- en 9jarige MERRIEPAARDEN**, BAROUCHETTE, KAPWAGEN, CHAIS, WAGENGEREIDEN met TOEBEHOOREN, plus m. 20,000 ponden meerendeels KLEIHOOI, en alles wat verder ten dage van Verkoop gepresenteerd zal worden.

Zullende op den 1sten dag begonnen worden met den Verkoop van de levende Have, Rijtuigen, Tuin-, Stal- en Melkgereedschap en het Hooi.

Zijnde de Goederen te bezigtigen op DINGSDAG den 23sten dezer, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—6 uur.

PUBLIEKE VERHURING,

voor 6 JAREN,

van 5½ Bunder uitmuntend **WEIDELAND**, zijnde de BORGSTEDE en SINGELS van **TUWINGA**, mitsgaders **DE HOOGE WIERDE**, aan elkander gelegen te *ten Post*, toebehoorende aan de Erven wijlen Mr. D. G. RENGERS HORA SICCAMA, te aanvaarden den 1sten November 1856, — ten Huize van ELEMA, in *DE ALTENA*, bij *Groningen*, op DINGSDAG den 7den October aanstaande, des voormiddags precies te 12 uur.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

Bij geslotene Briefjes te Huur,

voor vijf jaren, van Petri en Mei 1857 tot 1862.

I. Eene **ZATHE** en **LANDEN** te *Visvliet*, thans bij TJEERD SJOERDS DIJKSTRA in huur, volgens het Kadaster groot 32 B., 79 R., 60 Ell., zijnde pl. m. 9½ Bunder BOUW- en overigens WEIDELAND.

II. Eene **ZATHE** en **LANDEN**, op *Eibersburen*, onder *Grootegast*, thans bij de Wedw. FOKKE PIETERS LUINSTRA in huur, volgens het Kadaster groot 50 B., 54 R., 10 Ell., alles WEIDELAND.

De Conditiën zijn te vernemen ten Kantore van den Notaris BEEKHUIS, te *Buitenpost*, alwaar de Briefjes *franko* moeten worden ingeleverd vóór of op den 2den October 1856.

BEKENDMAKING.

In den loop dezes jaars, tijd en plaats nader te bepalen, gedenkt de Weduwe J. KLAASSENS in openlijke Veiling te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, **HOF** en **TUIN**, met de VASTE BEKLEMMING der daarbij behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 5 Bunders, 09 Roeden, staande en gelegen te *Ekamp*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 30—00.

II. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 47 Roeden, 10 Ellen LAND, in het *Huininga Meer* gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 20-00.

III. De VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 50 Ellen LAND, mede aldaar gelegen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 15—00.

B. HAITZEMA VIëTOR, *Notaris.*

DE GEWONE

JAARLIJKSCHE VERHURING

der **BOUW-** en **WEIDELANDEN** bij de Plaats *PETIT MARTIN* zal in het begin van OCTOBER plaats hebben, bij de Wedw. BAKKER, te *Ruischerbrug.*

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris.*

In de maand DECEMBER e.k. zal publiek worden verkocht: Eene voor weinige jaren nieuw getimmerde, tot alle Affaires zeer geschikte **BEHUIZING**, get. T 41, staande te *Groningen*, voor Der-Apoort, Zuidzijde. — Intusschen **UIT DE HAND TE KOOP**, om op den 1sten November e.k. of den 1sten Mei 1857 te aanvaarden. — Te bevragen bij den Eigenaar

J. G. WOLDRING.

DOOR TOEVAL

tegen November **TE HUUR:** eene zeer nette, nieuw doortimmerde **BEHUIZING** met VOORKAMER en Suite, twee BOVENKAMERS, KEUKEN, KELDER, PUT- en REGENWATER en OPEN PLAATSJE, op den Carolieweg, wijk E no. 151. Te bevragen bij den Bewoner.

TE HUUR:

een groot **WAGENHUIS** met **WOONKAMER**, voorzien van PUT- en REGENWATER, in de Peperstraat, lett. D no. 26. Te bevragen aldaar.

UIT DE HAND TE KOOP:

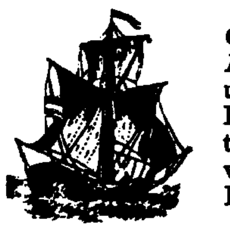

Het snelzeilend, Eerste Klasse, **GALJOOTSCHIP *ODILIA & MARIA***, groot circa 76 Roggelasten, uitgehaald in 1851, geklasseerd bij het BUREAU *VERITAS*, 3. T. G. 1.1.; thans op reis naar *Newcastle*, en bevaren wordende door den Eigenaar, Kapt. A. M. PRINS.

Te bezigtigen en te aanvaarden na behouden terugkomst te *Groningen*.

Nadere informatiën te bekomen bij de Cargadoors WIJNNE & BARENDS; Kantoor: hoek Poelestraat en Schuitendiep, C 111.

ATTENTIE.

Mijne **Fabrijk** en **Magazijn** van **RIJTUIGEN, TUIGEN, ENZ.** alhier geopend hebbende, zij deze ter minzame aanbeveling.

GRONINGEN, 15 September 1856.

G. SOEDERS, *Koninklijk Rijtuig-Fabrikant.*

De Rijtuigfabrikant

H. WELP, te *Winschoten*,

heeft op nieuw ontvangen eene groote hoeveelheid **RIJTUIGLANTARENS**, **PAARDEDEKKEN**, **ZWEEPEN**, ENZ.

Ook heden klaar te koop: **nieuwe** en **gebruikte RIJTUIGEN**, **ZADELS**, ENZ. en alles wat verder zijn Vak betreft.

P.S. Ook kunnen nog 2 **WAGENMAKERSKNECHTEN VAST WERK** bij hem bekomen.

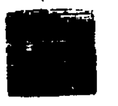

De ondergeteekende is heden gesorteerd in moderne OPEN en DIGTE CIRCULERENDE **HAARDKAGCHELS**, **KOLOM-** en **KOOKKAGCHELS**, **TURFBAKKEN**; alsmede uit *Crefeld* ontvangen: eene partij FIJN GESLEPEN GEGOTEN **KOLOMKAGCHELS**, naar den laatsten smaak. Verder houdt hij zich gerekommandeerd in het **maken** van **NIEUWE** en het **Repareren** van **OUDE BASCULES**, de zwaarte naar verkiezing; alles naar zuinige prijzen.

E. P. BOLSMAN, in de Turftorenstraat.

De ondergeteekende berigt door deze, dat door hem is ontvangen een extra mooi en groot assortement **KAGCHELS**, bestaande in OPEN CIRCULEERHAARDEN, KOLOM- en EREMITAGEKAGCHELS; en is ook ruim voorzien in **STORTEN TURFVATEN**; alles zeer **solide** en naar den **laatsten smaak**. Rekommandeert zich ten vriendelijkste.

WINSCHOTEN, 16 September 1856.

E. GROENEVELD, *IJzerkooper.*

De ondergeteekende, Azijnmaker te *Groningen*, berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij op heden den **PRIJS** van zijnen **AZIJN** met *f* **1** per **Oxhoofd VERHOOGD** heeft.

GRONINGEN, 19 September 1856.

W. W. WOUTERS.

Depôt van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt, te *Groningen.*

WITTE EN BLAAUWE KASTDRUIVEN

bij **U. KEIZER**, in N. Kijk-in-'t Jatstraat.

BLAAUWE KASTDRUIVEN,

bij den Hovenier **J. WESSELS**, in de Nieuwe Kijk-in 't Jatstraat.

De Vleeschh. **J. GROEN**, in de O. Ebb.-straat, en **TH. SLUITER**, in de Poelestraat, rekommanderen zich gedurende den geheelen Herfst tot het **leveren** van **puik best RUNDVLEESCH**; sullende zij op MORGEN slagten eene **vette JONGE KOE**; — verzoekende vriendelijk begunstiging.

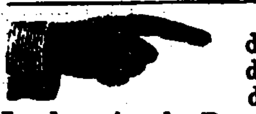

Voor een **JONG MENSCH** uit den beschaafden Stand wordt verlangd, de plaatsing bij een **ONTVANGER** der **REGISTRATIE** ten Platten Lande, in de Provincie *Friesland* of *Groningen*, ten einde in dat Vak te worden **opgeleid**, tevens met INWONING en HUISSELIJK VERKEER. Adres onder letter X, Postkantoor *Sneek*. Brieven *franko*.

Een Scheepsbouwersknecht

biedt zich aan, bekwaam zijnde om een **Schoenerschip** te **bouwen**. Gadingmakenden vervoegen zich met gefrankeerde Brieven, onder de letters F M, aan het BUREAU dezer COURANT.

*** Eene Schippersweduwe hier ter Stede sukkelde sedert lang aan rheumatiek en jicht door alle leden, zoodat ze bijna geen voet zonder pijn verzetten kon; zij heeft dit voorjaar een **Goldberger's Ketting** bij mij gekocht en vertelde mij voor eenige dagen, dat zij al lang beter was en hare genezing alleen aan **Goldberger's Ketting** te danken had.

HARLINGEN, 2 Augustus 1856.

P. L. MIRANDE, Pz.

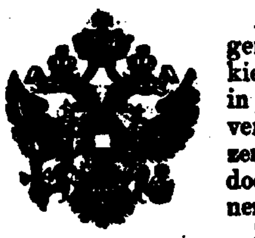

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangesigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **Goldberger's Ketting** genezen.

Zij kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN; en in de bekende Depôts in de andere Steden.

CIBARIA SALUBERRIMA,

IN PLAATS VAN

EVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta**, en heeft velen reeds hare heilsame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende: 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de **Prima** voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts, en aan het MAGAZIJN te 's *Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

September 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
7	756,70	756,06	756,59	15,7	20,8	18,6	0,93	0,80	0,91	O.Z.O.	O.t.N.	N.O.t.O.	bewolkt.	bewolkt.	bewolkt.
8	757,50	757,80	758,78	14,3	16,4	14,8	max.	0,96	max.	N.O.	N.O.t.N.	N.O t.N.	betrokken.	betrokken.	„
9	760,13	759,68	760,21	14,5	20,2	17,2	max.	0,87	0,97	„	O.Z.O.	Z.O.t.O.	bewolkt.	bewolkt.	wein. bew.
10	760,90	761,16	761,76	16,0	19,8	16,6	0,95	0,83	0,96	Z.O.t.O.	„	N.t.W.	„	„	„
11	762,94	763,67	764,97	13,6	18,8	14,5	0,92	0,80	0,86	O.t.N.	N.O.t.O.	N.N.O.	helder.	helder.	helder.
12	765,86	765,29	765,26	14,0	17,0	13,8	0,79	0,71	0,91	N.O.	N.O.	N.O.t.O.	bewolkt.	bewolkt.	bewolkt.
13	762,81	761,64	761,53	12,3	16,3	14,6	0,86	0,76	0,94	O.N.O.	„	O.t.Z.	betrokken.	betrokken.	regen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.